"Kur'an insanın Rabbiyle, alemle ve diğer insanlarla ilişkilerinden bahseden bir kitaptır."
Elmalılı Hamdi Yazır

"Kur'an, verdiği peygamber örnekleriyle muhatabının şahsiyetini inşa ederken insanın yaşadığı hayati problemlere de çözümler sunar. Kıssalarda anlatılan olayları masal dinler gibi dinlemeyip hayatımızın içine almayı başarabilirsek kişiliğimizin yeniden imar olduğuna şahit oluruz..." diyor Fatma Bayram ve bu düşünceyle uzun yıllar boyunca yaptığı kıssa derslerinde, "Bu kıssa bana ne söylüyor?" sorusunun cevabını arıyor.

Hz. Adem'den, hatalarımızı telafi etme yollarını; Hz. Nuh'tan, bizi birbirimize bağlayan asıl bağın inanç olduğunu ve bir insanın alaylara aldırmaksızın bıkmadan, usanmadan yoluna nasıl devam edebileceğini; Hz. İbrahim'den, bir insanın tevhid arayışını ve imanından aldığı cesaretle imansız bir kavme nasıl karşı koyulacağını; Hz. Lut'tan, kötülük ne kadar yaygın olursa olsun direnç göstererek karşı koymak gerektiğini; Hz. Musa'dan, korkularımıza rağmen sebatla yolumuza devam etme yollarını; Hz. Meryem'den görünenin aldatıcı olabileceğini; Hz. Yusuf'tan bir gencin nefsinin ve çevresinin baskısına rağmen ahlakını muhafaza etmesinin yollarını öğreniriz.

En Güzel Kıssa, benzersiz ve katman katman zengin içeriğiyle Hz. Yusuf'un kuyudan saraya yükselişinin öyküsüdür.

TİMAŞ İNANÇ
İNANÇ KİTAPLIĞI
ISBN: 978-605-08-4742-0
9 786050 847420
timas.com.tr timasyayingrubu

En Güzel Kıssa
FATMA BAYRAM
TİMAŞ İNANÇ

En Güzel Kıssa

FATMA BAYRAM

TİMAŞ İNANÇ

6.BASKI
47.000 ADET

GİRİŞ

Kur'an Neden Kıssa Anlatır?

Kur'an-ı Kerim'in geneline baktığımızda kıssaların büyük bir yer işgal ettiğini görürüz. Bu durum aklımıza "Rabbimiz Kur'an'da sadece doğru ve yanlışları anlatsa olmaz mıydı? Neden bu kadar çok kıssa anlatıyor?" sorusunu getirebilir.

Kur'an'da kıssalara neden yer verildiği konusunda pek çok fikir üretilmiş, eserler kaleme alınmıştır. Örnek vermek, benzetme yapmak hitabette ihmal edilmemesi gereken çok önemli bir unsurdur. İlkeleri tek tek sıralayın, en etkileyici şekilde konuşun, hepsi unutulur ama verdiğiniz örnekler unutulmaz. Anlattığınız her konuyu mutlaka onunla birebir örtüşen, sağlam örneklerle desteklemelisiniz.

Bir de vahyin sadece iyi eğitilmiş, seçkin insanlara hitap etmediğini, okuryazar dahi olmayan her düzeyden insana hitap ettiğini hatırlatmakta yarar var. Rabbimiz, anlayış seviyesi ne olursa olsun her insana o ilke ve prensipleri öğretmek ve hayatın içerisinde yaşarken ihtiyaç ânında hatırlatmak istiyor. Bu da ancak örnek şahsiyetlerin hafızalara kazınmış model davranışlarıyla özdeşleşerek mümkün olur.

Kur'an'da kıssaların örnek verilmesinin bir başka hedefi de Kur'an ayetlerinin yaşanabilirliğini göstermektir. Bu nokta çok önemlidir. Yani Kur'an sadece ilkeleri anlatsa ve yaşanmış hiçbir örnek vermeseydi biz bu ilkeleri çok idealize edip ütopik bulur ve "Bir insan bunu yapamaz." diyebilirdik. Ama Rabbimiz Hz. Adem'den Efendimize (sav) kadar yaşanan örnekleri sadece peygamberlerin hayatı üzerinden değil, Ashab-ı Kehf gibi gençler üzerinden o kadar güzel anlatır ki biz inancın ve inkârın sonuçlarını net bir şekilde görebiliriz.

Rabbimizin kullandığı metottan ilhamla tespit ettiğimiz mühim bir noktanın altını çizmek isterim. Çocuklar yetiştirilme ve terbiye sürecinde canlı örneklere ihtiyaç duydukları kadar hikâye dinlemeye de muhtaçtır. Çocukların ve yaşlıların tekrardan ne kadar hoşlandıklarını hatırlayacak olursak onları mümkün olduğu kadar aile büyükleriyle bir araya getirmenin faydasını anlamış oluruz. Bunu keşfeden bazı ülkeler anaokulu çocuklarıyla huzur evlerinde kalan yaşlıları buluşturarak yaşlıların çocuklara kitap okumasını, masal anlatmasını ve oyun oynamasını temin eden organizasyonlar düzenler ve bu ihtiyacı gidermeye çalışırlar. Allah aynı ailede bir anlatıcının yanına bir dinleyici koymuş ama ne yazık ki modern yaşam biçimi onları birbirinden ayırıyor.

Okuryazar olmayan babaannem hikâyeler anlatır, biz de dinlerdik. Sonraki yıllarda ilahiyat fakültesine girip *Sahih-i Buhari* ve *Müslim*'i okumaya başladığımızda babaannemin anlattığı hikâyelerin ya hadislerde veya Kur'an'da geçen kıssalar olduğunu fark ettim. Hayal gücüyle zenginleştirilmiş hikâyelerin ana fikri aynıydı. Hiçbir eğitimi olmayan babaannem, kıssalar yoluyla İslam'ın temel prensiplerini özümsemiş ve hayatını onların etrafında şekillendirmişti.

Kıssaların böyle bir gücü var. Verdiğimiz örneklerden dolayı kıssa anlatmanın sadece eğitimsiz kitlelerin ihtiyaç duyduğu bir yöntem olduğu sanılmasın. Her seviyeden insanın bilhassa çeşitli hayat krizlerini aşmaya çalışırken rol modeline duyduğu ihtiyaç bugün psikolojinin de altını çizdiği bir noktadır. Efendimizin (sav) de çeşitli olaylar esnasında kendinden önceki peygamberleri hatırlayarak "O şöyle davranmıştı." diyerek onları kendisine örnek aldığını biliyoruz.

Kıssaların Gerçekliği Meselesi

Bazı modernist yorumcular, Kur'an kıssalarının yaşanmış olaylar olmadığını, Allah Teâlâ'nın insanlara anlattığı konuları anlaşılır kılmak için birtakım hikâyeler uydurduğunu söyler. Niye söylerler bunu? Deniz ikiye yarılıyor, ateş yakmıyor, asa yılan oluyor, taştan su fışkırıyor... Onlara göre bunlar modern aklın kabul edeceği olaylar değildir. Güya İslam'ı ve Kur'an'ı savunmak için "Allah Kur'an'da şu kadar hikâye anlatmıştır." derler. Aslında Kur'an'ın diline aşina olanlar orada verilen farazi örneklerle kıssalar arasındaki farkı açıkça görür. *İslam Ansiklopedisi*'nde kıssa kelimesinin anlamına baktığımızda bunu açıkça görürüz: "Sözlükte 'bir kimsenin izini sürmek, ardınca gitmek; bir kimseye bir haber veya sözü bildirmek' gibi manalara gelen **kıssa** kelimesi, bir kimse yahut bir şeye ait hadiselerin adım adım, nokta nokta takip edilerek anlatılması/hikâye edilmesi ve bu niteliği taşıyan hikâyeyi ifade eder. Kelimenin bu etimolojik anlamı, kıssa türü hikâyede olayın adım adım izlenecek nitelikte önemli ve ilginç olmasıyla doğru ve gerçekçi olması niteliklerini ön plana çıkarır. Kıssanın hikâyeden farkı da bu nitelikleri dolayısıyladır. Çünkü asıl anlamı "nakil" olan

hikâye gerçekçi-hayalî, önemli-önemsiz başkalarına aktarılıp anlatılabilecek her tür olayı kapsar. Kur'an'da yer alan kıssalar için hikâye kelimesinin kullanılmaması da bu ayrıma dayanır. Zira Kur'an kıssaları ibret alınacak olan, tarihî doğruluk ve gerçeklik niteliği taşıyan olaylardır."

Kur'an'da Rabbimizin kesin bir dille gerçekte yaşandığını ifade ederek anlattığı hadiselerin kurmaca hikâyeler olduğunu kabul etmek, Rabbimizin "şöyledir" dediğine "öyle değildir" demektir ki bu bizim girebileceğimiz bir yol değildir. Kıssalarda bize adım adım takip etmemiz için verilen örneklerin, bütün insanlık tarihindeki olaylardan sonsuza kadar örnek olmak üzere Allah tarafından seçilerek anlatıldığına inanıyoruz. Bu kıssalarda anlatılanları aklı almayanlar Kur'an'daki daha pek çok konuyu da anlayamayacaktır.

Akla gelen bir başka soru da Kur'an'da bütün peygamberlere yer verilip verilmediği meselesidir. Kur'an-ı Kerim'de yirmi beş peygamberden bahsedilir. Üç tane de peygamber olup olmadığı ihtilaflı isim geçer. Peygamberimiz (sav) bir hadisinde yüz yirmi dört bin peygamberden söz eder. Ayrıca Nahl Suresi'nde geçen "Andolsun ki biz her ümmete, 'Allah'a kulluk edin, sahte tanrılardan uzak durun.' diyen bir elçi gönderdik." (Nahl, 36) ifadesi ve benzer ifadelerden insanlığa gönderilen bütün peygamberlerden Kur'an'da bahsedilmediğini anlarız.

Peygamber Kıssalarının Hayati İşlevleri

Kur'an okuyan herkes orada çok fazla kıssa olduğunu görür. Mustafa Kara'nın araştırmasına göre kıssalar Kur'an'ın yaklaşık üçte birini (%35,84) oluşturur. "Kur'an nasıl bir kitaptır ve iniş amacı nedir?" gibi sorulara cevap aradığımız

zaman içerisinde bu kadar çok kıssa anlatılması başlangıçta bize biraz garip gelebilir.

Temelde Kur'an, insana hayatın ilkelerini anlatan bir kitaptır. Ölümü ve ölümden sonrasını, görünen ve görünmeyen yönleriyle varlığı açıklayan; insanın hayatına dair uyması gereken bütün prensipleri, kuralları getiren mücmel, yani özet bir kitaptır. Gereksiz tafsilata girmez. Apaçıktır, karmaşık değildir. Konuların ana fikirleri ve temel prensipler verilir. Bunların nasıl uygulanacağı, detaylarıyla hayatımıza nasıl aktarılacağı Hz. Peygamberin (sav) sünnetinde ve tatbikatıyla bize öğretilir. Namazın nasıl kılınacağı, zekâtın hangi mallardan ne kadar verileceği, haccın nasıl yapılacağı, giyim kuşam ve ticaret hayatına dair emirlerin asılları Kur'an'da verilir, detayları Hz. Peygamber'in uygulamalarında öğretilir.

Böylesine mücmel bir kitapta neden bu kadar çok kıssa anlatıldığına gelirsek, öncelikle Kur'an kıssalarının bize ibret olarak anlatıldığını söylememiz gerekir. Her bir kıssada geçmişte inananların başına neler geldiği, inanmayanların akıbetinin ne olduğu değişik insani özellikleri üzerinden anlatılır.

Diğer bir açıdan Kur'an'da anlatılan prensipleri hayatımıza aktarabilmemiz için kıssa örnekliğinin kullanıldığını görürüz. Bunların ilk defa bize indirilmiş ilkeler olmadığı, geçmişten beri insanlığa öğretildiği ve bunları hayata aktarırken ne gibi sıkıntılarla karşılaşabileceğimiz, göreceğimiz kolaylıklar, Allah'ın yardımının nasıl geleceği gibi konular daha önceki örnekler aktarılarak bize öğretilir. Bu yolda yalnız olmadığımızı, yaşananların ilk defa bizim başımıza gelmediğini, bizden önce de defalarca yaşandığını görürüz. Hz. İbrahim örneği üzerinden tek başına bir insanın imansız bir kavme